

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille Dhr. R. van Doorn
Auteur Dhr. C.A. Kulk
Telefoon 5113265 E-mail: cakulk@haarlem.nl
WZ/DWT Reg.nr. WZ/DBT/2010/102916
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 20 juli 2010

Onderwerp

Evaluatie gladheidsbestrijding winter 2009-2010

DOEL: Besluiten

Afgelopen winter was er sprake van extreme winterse omstandigheden. De gladheidsbestrijding heeft gedurende bijna 3 maanden op volle toeren gedraaid. Ondanks de grote inzet werd de gemeente geconfronteerd met een klachtenstroom van burgers en liepen we tegen situaties aan die niet voorzien waren. Om te zorgen dat we een volgende keer problemen voor blijven, is de wijze waarop de gladheidsbestrijding heeft plaatsgevonden geëvalueerd en daar waar nodig worden afspraken, procedures en protocollen herzien. Tot een jaarlijkse evaluatie is reeds besloten in nota BS/BOR/2006/2977 (Gladheidsbestrijdingplan)

De Commissie Beheer wordt geïnformeerd over de evaluatieresultaten.

B&W

1. Kennis te nemen van de evaluatieresultaten en de daarin meegenomen verbetervoorstellen.
2. De kosten van dit besluit kunnen worden gedekt binnen de begroting. De raad zal, indien er zich extreme weersomstandigheden voordoen, worden voorgesteld extra middelen ter beschikking te stellen die worden gedekt door onttrekking uit de algemene reserve. Het college gaat er mee akkoord dat vooruitlopend daarop tot aanwending van de middelen wordt overgegaan.
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de Commissie Beheer.

Collegebesluit

Onderwerp: Evaluatie gladheidsbestrijding winter 2009-2010

Reg. Nummer: WZ/DBT/2010/102916

1. Inleiding

Tijdens de afgelopen winterperiode is de gladheidsbestrijding regelmatig onderwerp van discussie geweest. Reden voor het college om dit te evalueren. In gezamenlijk overleg tussen de gemeente en Spaarnelanden n.v., is de toegepaste werkwijze getoetst aan het beleid. Het gevolgde gladheidsbestrijdingsprotocol bleek niet afdoende te zijn voor de extreme omstandigheden van de afgelopen winter.

2. Besluitpunten college

1. Kennis te nemen van de evaluatieresultaten en de daarin opgenomen verbetervoorstellen.
2. De kosten van dit besluit kunnen worden gedekt binnen de begroting. De raad zal, indien er zich extreme weersomstandigheden voordoen, worden voorgesteld extra middelen ter beschikking te stellen die worden gedekt door onttrekking aan de algemene reserve. Het college gaat er mee akkoord dat vooruitlopend daarop tot aanwending van de middelen wordt overgegaan.
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de Commissie Beheer

3. Beoogd resultaat

Het gladheidsbestrijdingsplan wordt herzien en mede afgestemd op extreme winterse omstandigheden. Daarnaast zal bij het ontwerpen en aanleggen van wegen, fietspaden, voetpaden, wandelgebieden, enz. rekening gehouden worden met gladheidsbestrijdings(on)mogelijkheden en tenslotte wordt de communicatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer beter georganiseerd door een vast aanspreekpunt te creëren.

Op deze wijze waarborgt Haarlem de veiligheid van de weggebruikers met zo min mogelijk klachten voor de gemeente en de politiek, waarbij de risico's tot een minimum worden beperkt.

4. Argumenten

1.1 De uitwerking van het huidige plan toont te veel onvolkomenheden

De evaluatie laat de volgende hoofdproblemen zien:

- Het gladheidsbestrijdingsplan voorziet niet in langdurige extreme sneeuwval;
- Fietsstroken (naast de hoofdroutes) werden onbegaanbaar als gevolg van sneeuwruigen ontstaan door sneeuwschuiven;
- Bestaande afspraken, zoals bijvoorbeeld dat in het Centrum geen werkzaamheden uitgevoerd worden voor 06.00 uur in verband met geluidsoverlast, hebben geleid tot niet op tijd kunnen reageren op gladheid;
- Communicatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer was over en weer niet eenduidig waardoor onduidelijkheid ontstond over de noodzakelijke werkzaamheden;
- Routekaarten en locatielijsten waren niet geïntegreerd in het gladheidsbestrijdingsplan waardoor geen overzicht was welke routes wel of niet

gereden waren en/of gereden konden worden als gevolg van herinrichting, straatmeubilair, etc.;

- Met de opdrachtnemer is geen kwaliteitsnorm afgesproken waardoor onduidelijkheid ontstond over het gewenste resultaat;
- De beeldvorming naar de burger moet beter. Bij sneeuwval moeten de medewerkers overdag zichtbaar actief zijn. Ook moet actief en zichtbaar worden ingespeeld op de knelpunten die vanuit de stad naar voren komen.

2.1 Het beschikbare budget is te laag.

De kosten voor de gladheidsbestrijding voor afgelopen winterperiode waren € 300.000 hoger dan het beschikbare budget. Hiervoor is extra budget beschikbaar gesteld. Zelfs bij een “normale” winter wordt het structureel beschikbare budget ad € 192.000 (excl. 15% korting strategisch bugetteren) overschreden. Op basis van een kwantificering van de onvolkomenheden en de extra wensen zullen voor het aangepaste plan de budgettaire gevolgen in kaart worden gebracht.

Als gevolg van de onvoorspelbaarheid van de weersomstandigheden kunnen de kosten grote fluctuaties laten zien. Daarmee ontstaat de behoefte om een grote spreiding in de benodigde budgetten te voorkomen. Ook hierop wordt in het aangepaste gladheidsbestrijdingsplan nader ingegaan.

5. Kanttekeningen

Verhoogde inzet van medewerkers en materieel bij extreem winterweer evenals uitbreiding van te strooien routes en lokaties, brengen extra kosten met zich mee.

6. Uitvoering

De in deze nota aangegeven evaluatieresultaten (zie bijlage A) zullen worden uitgewerkt, inclusief de financiële consequenties. In september 2010 zal dit middels een aangepast gladheidsbestrijdingsplan worden aangeboden, opdat voor de winterperiode van 2010-2011 het nieuwe plan geïmplementeerd zal zijn.

7. Bijlagen

Bijlage A; Overzicht evaluatie gladheidsperiode winter 2009-2010, waarin aangegeven de opmerkingen uit de evaluatie inclusief de voorgestelde aanbevelingen.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Memo

Tbv overleg Spaarnelanden / Wijkzaken.

Onderwerp: Evaluatie gladheidsbestrijding winter 2009/2010

Datum: 19 februari 2010

Op verzoek van het College is een evaluatie van het gladheidsbestrijding van de afgelopen winterperiode gehouden.

In overleg tussen medewerkers van Spaarnelanden, SBH en WZ is een opsomming gemaakt van alle "problemen" die men heeft ervaren. Per item is tevens een aanbeveling gedaan om het probleem te tackelen.

Allereerst is bekeken in hoeverre er in de uitvoering van het gladheidsbestrijdingsplan afwijkingen zijn waargenomen. Van belang is te melden dat er naast het gladheidsbestrijdingsplan er ook vanuit SBH een aantal taken worden uitgevoerd, die met name te maken hebben met het handmatig bestrijden van de gladheid en die worden gefinancierd vanuit de dvo's grijs en groen. Deze activiteiten zijn niet in het bestrijdingsplan opgenomen. Dit dient te worden geïntegreerd. Daarnaast worden voorstellen gedaan om routes uit te breiden, anders te prioriteren etc.

De artikelen in de lokale pers hebben een in hoofdzaak negatief beeld geschetst van de aanpak van de gladheid. Ook de benadering vanuit Spaarnelanden en wijkzaken kwam niet altijd overeen. Voorgesteld wordt om rond de communicatie meer gezamenlijk op te trekken, een woordvoerder aan te wijzen en het communicatieplan door een externe eens tegen het licht te houden en er meer een communicatiecampagne van te maken.

De regietaak van de gemeente dient ook te worden aangescherpt. De gebiedsbeheerders en inspecteurs van Dagelijks Beheer zullen worden opgeleid om een toezichthoudende taak te gaan uitvoeren.

In de periode van 15 december tot 15 februari zijn er bij de afdeling Dienstverlening 248 meldingen van gladheid binnen gekomen, waarvan in 29 gevallen er 2 meldingen per straat en in 14 gevallen er 3 of meer meldingen per betreffende straat zijn binnengekomen. Hieruit zijn een aantal "cold-spots" te detecteren, die aan een route of lokatielijst handmatig strooien zullen worden toegevoegd.

De evaluatie laat zich als volgt samenvatten:

1. *Rond de uitvoering van het gladheidsbestrijdingsplan is het volgende op te merken:*
  - *Sommige fietspaden waren niet bereikbaar voor het materieel door fysieke beperkingen, zoals bv te smal fietspad langs Leidsevaart of aanwezige palen en masten waardoor fietspaden moeilijk bereikbaar waren voor de strooiauto's.*

Door een testrit in september uit voeren komen deze problemen aan het licht en zijn nog tijdig aan te passen. Daarnaast moet bij het ontwerp van nieuwe infrastructuur rekening worden gehouden met de bereikbaarheid van strooi, schuif en borstelvoertuigen.
  - *Effectieve aanpak bij hevige sneeuwval tijdens de spitsuren is niet mogelijk gebleken*
  - *Instelling van het zoutloket heeft beperkend gewerkt op de uitvoering*
  - *Binnen het afgesloten gebied van de binnenstad is 's nachts niet gestrooid vanwege vermeende "verboden" i.v.m. geluidsoverlast*

Om ook de fietsroutes in de afgesloten binnenstad aan te kunnen pakken wordt Spaarnelanden in de binnenstad toegelaten
  - *Het borstelen van de fietspaden en de aanpak van haltes is te laat opgepakt.*
  - *Communicatie liep over meerdere schijven, hetgeen onduidelijkheid in de hand werkte.*
  - *Tracé zuidtangent is niet als één route opgepakt, maar bestond uit deeltrajecten van verschillende rijroutes.*
2. *Naast het gladheidsbestrijdingsplan bestaat er nog een "locatielijst handmatig strooien". Deze locaties worden handmatig gestrooid door personeel van SBH dat bij de gladheidsbestrijding wordt ingezet, omdat hun reguliere werk door de winterse omstandigheden stil ligt.*

Deze lijst vormt geen integraal onderdeel van het gladheidsbestrijdingsplan. Deze activiteiten zijn op een te laat moment gestart. De lijst behoeft aanvulling van o.m. de gemelde locaties via het digitale loket, waar frequent gladheid is ontstaan.
3. *Van de bestaande strooiroutes moet de route van de zuidtangent als route worden aangepakt met de hoogste prioriteit. De strooiroutes moeten op kaart worden gezet, op basis waarvan de benodigde capaciteit bij verschillende weersomstandigheden kan worden bepaald.*
4. *verzoeken zijn ingediend om meerdere locaties aan het strooiplan toe te voegen, te weten: voetgangersgebieden in winkelcentra, marktlocaties op marktdagen.*
5. *De beheersafspraken met andere wegbeheerders moeten opnieuw tegen het licht worden gehouden, omdat er kennelijk onduidelijk bestaat. (bv NS-tunneltje bij station Bloemendaal)*
6. *Communicatie met media moet eenduidig en via één contactpersoon plaatsvinden. Daarnaast wordt de huidige communicatiecampagne doorgelicht en aangepast.*
7. *Beeldvorming naar de burger moet beter. Spaarnelanden is veelal 's nachts acties met preventief strooien. Bij sneeuwval moeten de SBH medewerkers overdag zichtbaar actief zijn. Ook moet actief en zichtbaar worden ingespeeld op de knelpunten die vanuit de stad naar voren komen. Spaarnelanden heeft al het voor Haarlem beschikbare materieel ingezet.*
8. *Aanvullende regie vanuit Wijkzaken naar Spaarnelanden is nodig. Daartoe zullen de gebiedsbeheerders en inspecteurs een toezichhoudende rol krijgen.*

Evaluatie gladheidsperiode winter 2009/2010 (versie 31 mei 2010)

Uitvoering Gladheidsbestrijdingsplan	Aanbeveling
Ontstaan van sneeuwruigen t.h.v. fietsopstelstroken. Deze werden niet meegenomen. Betreft fietsstroken naast de hoofdroutes.	<ul style="list-style-type: none"> •Smalle voertuigen inzetten op specifieke locaties.(bv Leidsevaart) •Een fietspadenstrooier extra inzetten (eerst bepalen wat wil je, vervolgens materieel bepalen). •Strooiroonde van de hoofd fietspaden uitbreiden, routes verkorten en extra route maken
Het gladheidsbestrijdingplan voorziet niet in extreme en langdurige sneeuwval (noodsituatie).	Op basis van de ervaringen in dit winterseizoen zal het plan hier zo mogelijk op worden aangepast.
In plan is geen kwaliteitsnorm afgesproken, anders dan begaanbare weg.	Inspanningsverplichting
Met name in de spits hebben zich problemen voorgedaan. Achteraf bleken de strooiwagens vast te staan op de Waarderweg.	Doelmatige bestrijding tijdens spits is niet mogelijk gebleken door dichtslibbende wegen. Preventief strooien vóór de spits bij melding van meteo-dienst
Verordening vanuit het Ministerie. Spaarnelanden afhankelijk van de hoeveelheid zout via het Nationaal Zoutloket. Het strooien van alleen hoofdstructuurwegen is een landelijke maatregel gebleken	geen
In het centrum schijnt een afspraak te gelden dat niet gestrooid wordt vóór 6.00 uur i.v.m. geluidsoverlast. Dit geeft problemen op marktterreinen e.d.	Voor gladheidsbestrijding dient hierop een uitzondering te worden gemaakt, dus toevoegen aan routeplan
Opritten bij verschillende bruggen zijn te laat, of niet gestrooid.	Nagaan of alle opritten in het plan zijn opgenomen (ook van zijwegen)
In begin van gladheidsperiode is niet dagelijks gerapporteerd, werd niet altijd door Spl het daarvoor bestemde formulier gebruikt, dan wel was het formulier onvolledig ingevuld.	Dagelijks voor 10 uur rapporteren conform het gestelde in het plan
Afstemming gladheidsbestrijding	In het najaar een startoverleg en daarna op terugkerende momenten de aanpak bespreken (voorbeeld: organisatie kerstbomeninzameling). Jaarlijks aanpassen gladheidsbestrijdingplan
Inzamelroutes zijn niet gestrooid door Spl. Wijkt af van plan. Onduidelijk wanneer deze worden aangepakt.	In het plan duidelijk maken hoe Spaarnelanden verder gaat, nadat de doorgaande routes zijn gestrooid. Komen dan de inzamelroutes aan de beurt?
SBH borstelt; is te laat ingezet	Bepalen moment van inzet op fietspaden is het doelmatigst ná sneeuwval
Vanuit meerdere personen wordt van en naar Spl. Gecommuniceerd mbt operationele zaken. Werkt onduidelijkheid in de hand.	Eén contactpersoon (+reserve) binnen de gemeente Haarlem en binnen Spaarnelanden aanstellen.

Lokatielijst handmatig strooien	Aanbeveling
Lokatielijst is niet opgenomen in gladheidsbestrijdingsplan; werd uitgevoerd door SBH vanuit Groenbestek	Als integraal onderdeel opnemen in het plan (met financiële paragraaf). Kunnen de medewerkers van SBH (DVO/grijs en DVO/groen) hun reguliere werkzaamheden niet uitvoeren, dan kunnen zij op locatie handmatig strooien (wisselgeld in het bestek). Prioriteren van aan te pakken lokaties.
Uitbreiding op lijst tijdig communiceren	Jaarlijks actualiseren
Bushaltes pas na de 3 ^e strooiroonde meegenomen	Eerder oppakken, en lijst completeren met alle bushaltes.
Verzorg- en verpleegcentra: Het verstrekken van zoutbakken gebeurt anno 2010 op commerciële basis. Ter info: In 2007 heeft Spaarnelanden de centra benaderd. Slechts 3 daarvan hadden dat jaar interesse in een zoutvoorziening. Tegenstrijdig is dat centra ook deels op de lijst staan.	Gebiedsbeheerders kunnen op aanvraag een zoutbak ter beschikking stellen.
Klachten gladheid bij gemeentebouwen	Gebouwbeheerders faciliteren met zout en handmatig laten strooien. (voorbeeldfunctie voor burgers)

Routes (bestaand)	Aanbeveling
Onduidelijkheid over Zuidtangentroute; wie strooit welk deel (provincie en gemeente)	In overleg met Provincie werkgrenzen vaststellen (en vastleggen)
Prioritering Zuidtangent: de route zit nu versnipperd in verschillende strooilijsten	Zuidtangentroute als aparte route in het plan opnemen met hoogste prioriteit.
De strooiwagens ondervonden problemen op bepaalde locaties na herinrichting van wegen of geplaatst straatmeubilair. Zo was op sommige locaties de doorgang te smal door obstakels als verkeerspalen	In augustus de routes voorrijden, opdat problemen voor de vorstperiode worden verholpen.
Routekaarten ontbreken	Routekaarten voor alle modaliteiten, zowel voor in- als externe communicatie. Hieraan evt. gradaties toevoegen: bij matige sneeuwval strooien we op route x, bij hevige sneeuwval route y, etc. Op basis van routekaarten inzet bepalen bij de diverse weersomstandigheden
Fietspadenroutes: Een kaart laten maken met de vrijliggende fietspaden en de routes meenemen in de prioriteitsbepaling.	Zie aanbeveling 4
Verhoogde middennaald in Kruisstraat was aanleiding voor ongeval met fietser, die bij passeren middennaald ernstig ten val kwam	Wordt meegenomen in route controle vóór het nieuwe strooiseizoen.

Routes (nieuw)	Aanbeveling
Verzocht is om voetgangersgebieden in gladheidsbestrijding op te nemen op te nemen. Vergt andere aanpak	Opnemen in plan
Verzocht is om marktdagen de marktlokaties te strooien en sneeuwvrij te maken	I.o.m marktmeesters opnemen in plan
Op afvroep machinaal strooien van aantal lokaties tijdens reguliere werktijden	Als vermelding opnemen in plan. Lokaties bepalen in overleg

Grijze gebieden	Aanbeveling
bijv. bruggen en de Randweg in beheer bij de provincie, klachten en meldingen komen hier binnen.	Beheersafspraken met andere wegbeheerders checken

Communicatie	Aanbeveling
Hier zijn een aantal verbeteringen door te voeren. De communicatie zowel intern, als extern behoeft verbetering (verhalen over valpartijen, niet gestrooide wegen, gebrek aan zout etc.) in zowel onderlinge afstemming als inhoud.	Door externe deskundige (op gebied van gladheid en communicatie) onze huidige communicatiecampagne laten doorlichten en laten verbeteren.
Eenduidige communicatie: Duidelijke afspraken maken wie woordvoerder (en vervanger is) is in het geval van persvragen.	Eén contactpersoon binnen de gemeente Haarlem, gevoed door info van Spaarnelanden mbt communicatie. Routekaarten opstellen, zowel voor in- als externe communicatie. Hieraan evt. gradaties toevoegen: bij matige sneeuwval strooien we op route x, bij hevige sneeuwval route y, etc. Jaarlijks aanpassen gladheidsbestrijdingplan
Uiteenlopende berichtgeving door het ontbreken van communicatie vanuit één contactpersoon voor de pers	Zie vorige punt
Beeld van contractpartner corrigeren. Spl. is gelijk aan gemeente	In communicatie naar buiten gezamenlijk optrekken en niet ieder afzonderlijk.

Beeldvorming	Aanbeveling
Onvoldoende tot geen rekenig gehouden met beeldvorming naar de burger.	Eerder zichtbaar inzetten van personeel uit dvo's groen en grijs

Rol onduidelijkheid	Aanbeveling
Bij gebiedsbeheerders WZ is onduidelijkheid over hun rol in het proces.	Momenteel formeel geen rol. Aanvullende regie vanuit de opdrachtgever is wenselijk. Toezichhoudende rol door Gebiedsbeheerders en inspecteurs wordt uitgewerkt en ingevoerd.

	Schadeclaims	Aanbeveling
	Schadeclaims worden door Jur. Zaken bij Spl. neergelegd.	Kaders stellen. Een duidelijk standpunt innemen bij wie de aansprakelijkheid ligt.